

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowne Koleżanki i Koledzy Samorządowcy!

Trzydzieści lat temu mieszkańcy naszych wsi, miasteczek i miast wybrali po raz pierwszy, po kilkudziesięcioletniej przerwie, radnych, którzy z kolei dokonali wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów. Odtworzony samorząd terytorialny przywrócił elementy fundamentów standardów cywilizacji zachodniej w Polsce. Zapewniony został trójpodział władzy, nadrzędność prawa i autonomię dla społeczności lokalnych. Osobowość prawna naszych miast i gmin, gdzie państwo sprawuje jedynie nadzór wyłącznie pod względem prawnym, odrębność budżetu i osobny majątek, to kluczowe elementy, które wyzwoliły drżące pokłady aktywności społecznej. Pojawił się nowy element władzy publicznej odpowiadający za rozwój cywilizacyjny naszych wsi i miasteczek oraz tworzący warunki do lokalnego rozwoju, co stanowi istotę samorządu gminnego.

Ten okres zapisał się bez wątpienia, jako jeden z najlepszych w historii Rzeczypospolitej, w którym skutecznie zmienialiśmy oblicze naszych zaniedbanych „małych ojczyzn”, szczególnie w infrastrukturze komunalnej i społecznej. Szybko rosły też wskaźniki, jakości życia. Do dziś samorząd gminny w badaniach opinii społecznej jest liderem wśród innych władz publicznych, ciesząc się ponad 70% poparciem.

Możemy być z tego dumni i dlatego Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając znaczenie samorządności w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego i wkład wspólnot samorządowych w procesie przeobrażeń i rozwoju naszego kraju, uznał rok 2020 ROKIEM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Świętując XXX-lecie, nadal stoimy przed ogromnymi wyzwaniami na przyszłość, a szczególnie teraz, gdy samorządy muszą sprostać narastającemu kryzysowi finansowemu i sytuacji związanej z pandemią koronawirusa. Nieustannie trwa walka pomiędzy decentralizacją a recentralizacją, mamy przeregulowane prawo uniemożliwiające racjonalizację wydatków oraz pogłębiające się dysproporcje pomiędzy gminami i regionami.

Zrównoważony rozwój jest coraz bardziej fikcją, a systemowe rozwiązania finansowania zadań oświatowych, czy w opiece społecznej systematycznie są odkładane przez kolejne rządy. To zdecydowanie ogranicza naszą samorządność i racjonalizację wydawania pieniędzy publicznych.

Nie możemy doczekać się też specjalnego programu dedykowanego obszarom wiejskim, na wzór licznych programów skierowanych do miast. Niezmiennie stoimy na stanowisku, że komplementarne programy rozwoju miast i wsi mają tworzyć politykę zrównoważonego rozwoju Polski. Ciągle było to odkładane, a obecnie poprzez skutki pandemii coraz więcej jednostek może znaleźć się w dramatycznej sytuacji.

Systematycznie podkreślamy, że realizujemy najważniejsze i niezbędne każdego dnia usługi publiczne dla naszych mieszkańców i czynimy to nie w konkurencji do jakiegokolwiek rządu, a w partnerstwie. **To od kondycji naszych „małych ojczyzn” zależy pomyślność „dużej ojczyzny”**. Dlatego samorząd gminny należy pielęgnować i regularnie przypominać władzom centralnym by nie zatracić tej szlachetnej idei, by nie wrócić do czasów, które jeszcze niektórzy pamiętają za swej młodości.

Liczne nasze wystąpienia, stanowiska i opinie w ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego przyczyniają się do tego, by to właśnie samorząd gminny stanowił trwałą dorobek demokratycznej Polski. Wyraźnie też widać, że czasami interesy polskiej prowincji znacznie różnią się od poglądów regionów, metropolii czy powiatów, dlatego nasza reprezentacja jest w Komisji niezbędna. Warto zauważyć, że miesięcznie opiniujemy od 40 do 60 aktów prawnych dotyczących samorządu.

Trzydziestolecie to okazja do podsumowań, ale też do refleksji i odważnego spojrzenia w przyszłość. Jeszcze przed nami ogrom wyzwań do spełnienia na rzecz naszych mieszkańców, a pojawiają się też nowe. Proste zasady solidarności, współpracy, wzajemnego zaufania właśnie w naszych najmniejszych samorządach odzyskały należną rangę i znaczenie. Na tych fundamentach nadal będziemy budować przyszłość naszą, naszych dzieci i wnuków.

Dziś nikt już nie wyobraża demokratycznej Rzeczypospolitej bez samorządu gminnego, który stał się symptomem odzyskanej suwerenności i pozytywnych zmian w najbliższym otoczeniu naszego codziennego życia.

Nasz związek zawsze będzie stał na straży tej pięknej idei.

Z okazji XXX-lecia odtworzenia samorządu gminnego
pragnę podziękować wszystkim Koleżankom i Kolegom
za codzienny trud i ciężką pracę na rzecz swoich społeczności lokalnych.

Życzę wszystkim dużo zdrowia, optymizmu,
wiary w lepsze jutro i wytrwałości w tej nie łatwej służbie publicznej.
Aby śmiało nakreślane plany i ich realizacja
przyniosły Wam dużo satysfakcji i radości.
Niech darzy się też szczęśliwie w życiu osobistym.

Z samorządowym pozdrowieniem

Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 27 maja 2020 r.